

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 349/2021-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Júliu Vestenicou, advokátkou spoločnosti VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tk/1/2021 a postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/19/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tk/1/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručené čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **500 eur**, ktoré **je** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Okresný súd Trnava **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **384,08 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručeného čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tk/1/2021 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/19/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ žiada zrušiť uznesenie okresného súdu č. k. 4Tk/1/2021 z 21. januára 2021 a uznesenie krajského súdu č. k. 5Tos/19/2021 zo 4. marca 2021, ihneď ho prepustiť na slobodu a priznať mu finančné zadost'učinenie.

2. Z ústavnej sťažnosti a rozhodnutí vydaných v napadnutom konaní vyplýva nasledovný stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ zo 17. júla 2019 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výroku uznesenia o vznesení obvinenia.

4. Na základe návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) bol sťažovateľ uznesením okresného súdu č. k. 3Tp/67/2019 z 19. júla 2019 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4Tpo/35/2019 zo 7. augusta 2019 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Medzičasom súdy oboch stupňov predĺžili väzbu sťažovateľa.

5. Prokurátor krajskej prokuratúry 14. januára 2020 podal na sťažovateľa obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný v uznesení o vznesení obvinenia. Následne 26. mája 2020 došlo na okresnom súde v trestnej veci sťažovateľa k otvoreniu hlavného pojednávania a vykonaniu dokazovania.

6. Sťažovateľ v priebehu súdneho konania podal niekoľko žiadostí o prepustenie z väzby, o ktorých súdy rozhodli tak, že sťažovateľa zakaždým ponechali vo väzbe. Sťažovateľ 4. januára 2021 podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola zaslaná súdu v totožný deň prostredníctvom mailu. O žiadosti sťažovateľa rozhodoval okresný súd 21. januára 2021, a to výsluchom sťažovateľa prostredníctvom telemostu. Okresný súd uznesením č. k. 4Tk/1/2021 z 21. januára 2021 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj jeho návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamietol.

7. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ ihneď po jeho vyhlásení zahlásil sťažnosť s tým, že túto odôvodní prostredníctvom obhajcu bezodkladne po doručení písomného vyhotovenia rozhodnutia. Vypracované písomné rozhodnutie okresného súdu bolo 28. januára 2021 doručené obhajkyňi sťažovateľa, ktorá sťažnosť sťažovateľa odôvodnila písomnou formou 1. februára 2021.

8. O podanej sťažnosti rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením č. k. 5Tos/19/2021 zo 4. marca 2021 sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Toto rozhodnutie krajský súd doručil sťažovateľovi 12. marca 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Proti postupu okresného súdu a postupu krajského súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Aj keď je sťažovateľ toho názoru, že dôkazná situácia vo vzťahu k nemu je „*nulitná*“, aj naďalej (ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti) zotrúva vo väzbe nepretržite od jeho zadržania 17. júla 2019.

b) Napriek tomu, že v prípade sťažovateľa išlo o väzobnú vec, krajský súd nepostupoval v primeranej lehote podľa Trestného poriadku. Uvedené je o to výraznejšie, že už v čase podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode viac ako 17 kalendárnych mesiacov.

c) Ďalšou závažnou skutočnosťou je fakt, že krajský súd nerozhodol ani po uplynutí 30-tich kalendárnych dní odo dňa podania písomného odôvodnenia sťažnosti voči prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe sťažovateľa. Krajský súd pristúpil k rozhodnutiu po 62 kalendárnych dňoch od podania samotnej žiadosti o prepustenie (31. decembra 2020, pozn.), pričom vedomosť o jej zamietnutí sťažovateľ nadobudol po ďalších 8 dňoch. Uvedeným spôsobom postupoval napriek tomu, že mal vedomosť o sťažnosti zahlásenej sťažovateľom, ako aj o jej písomnom odôvodnení. Pritom nebral do úvahy fakt, že v prípade sťažovateľa ide o dlhodobú väzbu.

d) Je preto nesporné, že došlo k neprimeranej dĺžke lehoty vo vzťahu k rozhodovaniu o žiadosti sťažovateľa z 31. decembra 2020 (doručenej okresnému súdu mailom 4. januára 2021). Celková dĺžka konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby v rozsahu 63 kalendárnych dní je neospravedliteľná. Rovnako je neospravedliteľná dĺžka konania, počítajúc odo dňa podania samotnej žiadosti o prepustenie po doručenie rozhodnutia sťažnostného súdu sťažovateľovi, ako aj jeho obhajcovi, ktorá je 71, resp. 78 kalendárnych dní. V tomto smere sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 253/05 z 15. marca 2006, v ktorom ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na dvojinštančnosť konania, v ktorom sa rozhoduje o väzbe, požiadavky kladené na urýchlenie tohto konania sa vzťahujú tak na prvostupňové, ako aj na opravné konanie ako celok.

e) Podľa sťažovateľa proces rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby až do momentu právoplatného rozhodnutia krajského súdu v rozsahu 63 kalendárnych dní sa javí ako neprimeraný, preto došlo k porušeniu práva na urýchlené rozhodnutie o ďalšom trvaní jeho väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Okresný súd a rovnako ani krajský súd nerešpektovali dohovor, ústavu ani zásady trestného konania, podľa ktorých sú súdy povinné väzobné veci vybavovať urýchlene a prednostne.

f) Sťažovateľ tiež konštatoval, že pri rozhodovaní zo strany oboch súdov došlo k zavineným prieťahom a k nerešpektovaniu požiadaviek na prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí. Vo vzťahu ku krajskému súdu je potrebné zdôrazniť, že tento z titulu svojej pozície sťažnostného súdu mal povinnosť tento stav napraviť, a to prepustením sťažovateľa z väzby na slobodu. Keďže krajský súd tak nekonal, rovnako výrazne prispel k samotným prieťahom

v konaní o väzbe s'azovateľa a zároveň znásobil porušenie jeho práv garantovaných v ústave a dohovore.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a krajského súdu a replika s'azovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že pokiaľ ide o rýchlosť rozhodovania o žiadosti s'azovateľa o prepustenie z väzby, žiadosť s'azovateľa z 31. decembra 2020 bola súdu doručená 4. januára 2021 (č. l. 2028), pričom tunajší súd o nej rozhodoval 21. januára 2021 (č. l. 2035) a predseda senátu vyhotovil písomné uznesenie 28. januára 2021 (č. l. 2043 – 2049). Úprava sudcu na doručovanie predmetného uznesenia bola realizovaná 3. februára 2021 (č. l. 2050) a predmetné uznesenie bolo doručené s'azovateľovi 23. februára 2021 na hlavnom pojednávaní a jeho obhajkyni 19. februára 2021. Zásielka adresovaná s'azovateľovi do „ÚVTOS a ÚVV Leopoldov“ sa tunajšiemu súdu vrátila 10. februára 2021, a to z dôvodu, že tunajší súd na zásielke uviedol nesprávny rok narodenia s'azovateľa. Písomné odôvodnenie s'aznosti s'azovateľa proti predmetnému uzneseniu bolo tunajšiemu súdu doručené 3. februára 2021 (č. l. 2054). Následne bolo vo veci 23. februára 2021 vykonané hlavné pojednávanie a spis tunajšieho súdu bol s'aznostnému súdu doručený 26. februára 2021 (č. l. 2078).

11. Okresný súd teda o žiadosti s'azovateľa o prepustenie z väzby rozhodol v lehote 17 dní, v lehote ďalších 5 pracovných dní vyhotovil písomné uznesenie, ktoré bolo z tunajšieho súdu expedované 3. februára 2021. Rozhodovanie na tunajšom súde teda trvalo od 4. januára 2021 do 3. februára 2021, teda nepresiahlo jeden mesiac. Okresný súd je toho názoru, že obdobie od 3. februára 2021 do 19. februára 2021 (t. j. celkom 16 dní), keď bolo uznesenie doručené obhajkyni s'azovateľa, nie je možné pripísať na ťarchu tunajšieho súdu (obhajkyňa si uznesenie prevzala až v úložnej dobe), pretože spis nemohol byť s'aznostnému súdu predložený predtým, ako mala aj obhajkyňa vykázané doručenie predmetného uznesenia. Rovnako tak na ťarchu tunajšieho súdu nemožno pričítať ani obdobie od 19. februára 2021 do 26. februára 2021, pretože vo veci bol nariadený termín hlavného pojednávania 23. februára 2021, preto postup predsedu senátu, ktorý spis s'aznostnému súdu prekladal až po vykonaní predmetného hlavného pojednávania, považuje za správny.

12. O s'aznosti s'azovateľa proti uzneseniu tunajšieho súdu rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením č. k. 5Tos/19/2021 zo 4. marca 2021 s'aznosť s'azovateľa zamietol. Spisový materiál bol tunajšiemu súdu vrátený 15. marca 2021 (č. l. 2082) a uznesenie s'aznostného súdu bolo s'azovateľovi doručené 16. marca 2021 a jeho obhajkyni 17. marca 2021 (doručenky na č. l. 2087).

13. Zhrnúc uvedené, konanie a rozhodovanie o žiadosti s'azovateľa o prepustenie z väzby na tunajšom súde je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), pokiaľ ide o rýchlosť konania. Ústavná s'aznosť s'azovateľa preto nie je dôvodná.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

14. Krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že spis okresného súdu bol predložený sťažnostnému súdu 26. februára 2021 (piatok). Vo veci bol určený termín verejného zasadnutia na 4. marec 2021. Uznesením č. k. 5Tos/19/2021 zo 4. marca 2021 bola sťažnosť obžalovaného zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesenie bolo písomne vyhotovené 15. marca 2021 a podľa pečiatky trestnej kancelárie bolo uznesenie v tento deň aj vypravené. Sťažovateľovi bolo uznesenie doručené 16. marca 2021, jeho obhajkyňi 17. marca 2021 a Krajskej prokuratúre v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) 15. marca 2021.

15. Krajský súd v predmetnej veci rozhodol v lehote štyroch pracovných dní od predloženia spisu a v lehote siedmich pracovných dní vyhotovil vyhlásené uznesenie a toto následne odoslal stranám trestného konania. Rozhodovanie na krajskom súde od predloženia spisu po odoslanie písomného vyhotovenia rozhodnutia trvalo 11 pracovných dní. Vzhľadom na rozsah predmetného spisu, ktorý mal v čase rozhodovania viac ako 2000 strán, rozhodoval krajský súd o sťažnosti sťažovateľa urýchlene.

16. Predseda krajského súdu je preto toho názoru, že základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy a právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní porušené nebolo, preto navrhol nevyhovieť ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľa:

17. Sťažovateľ možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu okresného súdu a k vyjadreniu krajského súdu v lehote určenej ústavným súdom ani do dňa prerokovania ústavnej sťažnosti nevyužil.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Predmetom konania je námietka porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 5 ústavy v časti týkajúcej sa nedodržania požiadavky na prednostné a urýchlené rozhodovanie o väzbe a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom konajúcich súdov pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby tvoria integrálnu súčasť základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

20. V rozhodnutiach, v ktorých sa ústavný súd zaoberal požiadavkou urýchleného rozhodnutia o zákonnosti väzby v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, uvádza, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o väzbe nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať

lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

21. Z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 4Tk/1/2021 vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby z 31. decembra 2020 bola okresnému súdu doručená 4. januára 2021. Dňa 21. januára 2021 okresný súd vykonal výsluch sťažovateľa prostredníctvom telemostu a rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti. Uznesenie o zamietnutí žiadosti sťažovateľa bolo písomne vyhotovené 28. januára 2021 a vypravené 3. februára 2021. Predmetné uznesenie bolo doručené obhajkyni sťažovateľa 19. februára 2021 a sťažovateľovi 23. februára 2021 (na hlavnom pojednávaní, pozn.). Zásielka adresovaná sťažovateľovi do ústavu na výkon väzby sa okresnému súdu vrátila 10. februára 2021, a to z dôvodu na zásielke nesprávne uvedeného roku narodenia sťažovateľa. Písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu bolo okresnému súdu doručené 3. februára 2021. Dňa 23. februára 2021 bolo vo veci vykonané hlavné pojednávanie a spis bol sťažnostnému súdu predložený 26. februára 2021 (piatok). Krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 4. marca 2021 sťažnosť sťažovateľa uznesením zamietol. Uznesenie bolo písomne vyhotovené 15. marca 2021. Z pripojených doručení vyplýva, že uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 16. marca 2021, obhajkyni sťažovateľa 17. marca 2021 a krajskej prokuratúre 15. marca 2021.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu:

22. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola okresnému súdu predložená 4. januára 2021. Dňa 21. januára 2021 okresný súd vykonal výsluch sťažovateľa a rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti. Uznesenie okresného súdu bolo písomne vyhotovené 28. januára 2021 a vypravené 3. februára 2021. Okresný súd v súvislosti s doručovaním uznesenia postupoval zjavne nesústredene, keď z dôvodu nesprávne uvedeného roku narodenia sťažovateľa sa zásielka spolu s uznesením vrátila súdu späť s poznámkou „adresát neznámy“. Uznesenie bolo obhajkyni sťažovateľa doručené 19. februára 2021 a samotnému sťažovateľovi až 23. februára 2021 (na hlavnom pojednávaní, pozn.). Dňa 26. februára 2021 okresný súd predložil spis sťažnostnému súdu na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa.

23. Ústavný súd, pridržiavajúc sa svojej rozhodovacej praxe, konštatuje, že dĺžka trvania konania na okresnom súde v počte 46 dní (po doručenie rozhodnutia obhajkyni), resp. 50 dní (do jeho doručenia sťažovateľovi) nezodpovedá požiadavkám kladeným ústavným súdom na neodkladné alebo urýchlené rozhodovanie súdu o väzbe.

24. Vo vzťahu k obrane okresného súdu, ktorý uviedol, že rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa na okresnom súde nepresiahlo jeden mesiac, ústavný súd pripomína, že ESLP opakovane judikoval, že priesťahy, ako ich má na mysli čl. 5 ods.4 dohovoru, začínajú podaním žiadosti kompetentným vnútroštátnym orgánom a končia dňom, keď je rozhodnutie oznámené žiadateľovi alebo jeho obhajcovi (rozsudky ESLP vo veciach Koendjbihave proti Holandsku z 25. 10. 1990, §28; Singh proti Českej republike z 25. 1. 2005, § 74).

25. K argumentácii okresného súdu, podľa ktorej skoršiemu predloženiu spisu nadriadenému súdu bránilo konanie hlavného pojednávania, ústavný súd uvádza, že v rozsudku vo veci Maslák a ďalší

proti Slovenskej republike zo 16. júla 2015 EŠLP konštatoval porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru pri konaniach o zákonnosti väzby trvajúcich 30 a 40 dní, a to aj napriek tomu, že počas väzobného konania museli súdy rozhodovať navyiac aj o námietke zaujatosti.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v konaní sp. zn. 4Tk/1/2021 nerešpektoval požiadavku prednostného a urýchleného rozhodovania o väzbe vyplývajúcu z čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj z čl. 5 ods. 4 dohovoru, preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu:

27. Vec bola krajskému súdu predložená na rozhodnutie 26. februára 2021. Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol 4. marca 2021. Písomne bolo uznesenie krajského súdu vyhotovené a vypravené 15. marca 2021. Sťažovateľovi bolo uznesenie doručené 16. marca 2021 a obhajkyni sťažovateľa 17. marca 2021. Konanie o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o jeho ponechaní vo väzbe na krajskom súde trvalo 18 dní. V posudzovanom prípade je navyše potrebné zohľadniť aj rozsah a zložitosť prerokúvanej veci, ktorá sa týka viacerých (štyroch) obvinených, pričom v čase rozhodovania krajského súdu trestný spis tvorilo vyše 2 000 strán.

28. Zohľadňujúc uvedené skutočnosti, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka trvania konania na krajskom súde v počte 18 dní zodpovedá požiadavkám kladeným ústavným súdom na neodkladné alebo urýchlené rozhodovanie súdu o väzbe, preto krajský súd svojím postupom v konaní sp. zn. 5Tos/19/2021 nemohol porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy ani právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

29. Napriek tomu, že ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby vedenom pod sp. zn. 4Tk/1/2021, nepostupoval podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a nepristúpil k zrušeniu rozhodnutí vydaných v napadnutom konaní a neprepustil sťažovateľa na slobodu, ako to sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požadoval. Ústavný súd k tomu uvádza, že v súlade s jeho judikatúrou dĺžka konania o väzbe (resp. prieťahy v tomto konaní) nie je dôvodom na prepustenie z väzby. Výnimkou z tohto pravidla sú prípady, keď priamo zo zákona vyplýva lehota, v ktorej má byť o väzbe rozhodnuté a ktorá bezvýsledne uplynula (II. ÚS 567/2017, II. ÚS 80/2015, II. ÚS 277/2015 a I. ÚS 338/2018).

V.

Finančné zadosťučinenie a trovy konania

30. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti uplatnil aj nárok na finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur, keďže vzhľadom na všetky okolnosti danej trestnej veci len konštatovanie porušenia jeho základných práv nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením.

31. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

32. Zohľadňujúc predovšetkým charakter a intenzitu porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 4Tk/1/2021, ústavný súd dospel k záveru, že len vyslovenie porušenia základného práva v danom prípade nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané v sume 500 eur (bod 2 výroku nálezu).

33. Ústavný súd nevyhovел časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

34. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) aj nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 384,08 eur (bod 3 výroku nálezu).

35. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu).

36. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu